

fogar, efter J. P. Mon. X: 10, att det var västra kyrkogaveln, »Vester gafvls kyrketröskel». Enl. Boije anmärker Dybeck i reseberättelsen för år 1866, att kyrkan då stod under reparation, och att murarne voro blottade, men att någon runsten icke varseblivits.

B. 774 visar blott ett stycke av en runsten, vilket enligt måtten där varit 71 cm långt, 60 cm brett i storändan och 52 cm i lilländan. Ämnet har säkert varit gråsten.

Runstenens ornament tyda på en uppländsk ristare, troligen samme som Sö. 39 Åda.

I B. 774 är inskriften följande:

Vänstra slingan: — litu ₅ bum ₁₀ rita ₁₅ efti: ₂₀ — al ₂₅ sin ₃₀ akun ₃₅ iu markj ri: ki Högra slingan:
— -l ₄₀ stanta: ₄₅ stai-

Bugge, *Runverser* s. 154 yttar om inskriften följande: »I første og andet Brudstykke er der ikke ordadskillelse uden foran **ki**. L. formoder **kuml** for **bum**. B. har snarere **al** (Tværstregen er horizontal men bred) end **el**. Mellem **eft** og **al** synes der att mangle omtrent 6 Runer. Umiddelbart efter **eft** ser man Spor af to Runer, sandsynlig **ir**. Mulig tør man udfylde **eft[ir husk]al**. Jeg deler **akun iu marki, ki** laeser jeg to Gange, altsaa **kiri**. Derefter formoder jeg **ska**. Første Verslinje er udfyldt af L. Altsaa maaske: **litu [k]um[l] rita eftir [husk]al sin · akun iu marki (ki)ri : ska || stanta : stai[n] létu [k]um[l] rétta eft[ir] húska[all]** *sinn (H)ákun; (h)ió mæarki Gæiri* [*Ska*]l standa stæinn B.»

Ovisst är, om Bugge lyckats lösa de många svårigheter, som inskriftens tydning erbjuder. Att 5—7 **bun** är fel för **kuml** synes sannolikt, då intet annat ord med lämplig betydelse motsvarar detsamma. Liksom i **bun** det slutande **l** utelämnas, så kan **r** hava utelämnats i 17—18 **al** uti sista leden av [husk]**arl**, jfr Sö. 339 Turinge, vars **h** dessutom kan hava saknats som **H-** i **akun** och **h-** i **iu**. Att **iu marki** betyder »högg märken (runor)» synes mycket antagligt men ristarens namn brukar föregå denna uppgift och bör alltså vara **akun** och den avlidnes namn utelämnat. 33—34 **ri** kan väl knappt tydas annorlunda än som Bugge gör, **kiri** bör då vara subjekt till ett följande verb, vars början 35—36 **ki** utgör, som Bugge icke alls behandlar, och som väl alltså varit **ki[arpi]** »gjorde» med passande objekt, kanske ornamentiken.

Högra slingan har innehållit avslutande versrader, minst två, möjligen fyra. Troligen har den första börjat med ordet »här», och inskriften varit avfattad i likhet med Sö. 204 Över Selö men med den avlidnes namn upptaget i den metriska delen, jfr B. 38, L. 487 Skalmstad, se *Rök* III, s. 277.

Översättning: N. N. läto kummel resa efter sin (husk)arl. Hakon högg (run)märkena, Gere gjorde (utsirningen). (Här) skall stenen stå (efter N. N.) ...

19. Lida, Hölö sn, Hölebo hd.

Pl. 20. Pl. 10: B. 778.

Litteratur: B. 778; L. 847; Ransakn. 1667—84; J. Peringskiöld, Mon. X: 10; J. O. Florell ²³/₈ 1799; Boije, Sv. fornminnesfö. tidskr. V, s. 140; teckn. av Boije d. ⁵/₇ 1882.

Runstenen står i Lida hage rakt väster om gården strax innanför gårdesgården, som skiljer hagen från åkern söder därom.

Ämnet är gråsten, höjden 2,12 m, bredden vid foten 93 cm, i toppen 90 cm, slingans bredd 8 cm. Ristningen är väl bibehållen.

Boije anmärker, att pricken på **e** i **pensa**, **eftir** är ett vinkelrätt streck, 20 mm, eljes pricken på **e** punktformig. Framför 51—59 **kup** finnes blott ett streckformigt skiljetecken, efter sannolikt intet, ej heller uti inskriftens slut.

Inskriften är följande:

tar lit : raisa : stain : pensa : eftir : ketilhaufpa : fapur : sen : boanta : kopan : kup Mellan linjer
 5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55
 på stenens mitt uppåt: **helbi : has : ant**
 60 65 70

Namnet **tar**, som annars icke är uppvisat men möjligen förekommer som öknamn i ack. sg. **uint tar** B. 278, L. 359 Stavsund, Uppl., ingår säkerligen i ortnamnet **tarstapum**, Forsa-ringen, nu Tåstad, Högs sn, Hs., varigenom *ā* betygas, och är kanske ordet *tār* n. och m. »tår», ursprungligen brukat som öknamn.

Översättning: Tar lät resa denna sten efter Kättelhovde, sin fader, en bonde god. Gud hjälpe hans ande!

20. Smedsta, Hölö sn, Hölebo hd.

Pl. 19.

Litteratur: Dybeck, *Runa*, fol. I, s. 77, teckn. pl. 18, nr 16; Boije, Sv. fornminnesför. tidskr. V, s. 140; teckn. av Boije.

Om stenens fynd anför Dybeck, *Runa fol.*, Sthlm 1865, s. 77 följande: »Denne ofullständiga runsten fanns för tre år sedan, vid rensning af ett obetydligt vattendrag i Smedstads norra gårde, icke långt från en öfver vattendraget varande bro, hvaröfver en troligen urgammal väg — nu byväg — löper norr ut till och genom gränsskogen mellan Hölebo och Öknebo härad, Linga malm. Sannolikt står fotstycket med några få runor af inskriften sunket i jorden på sitt ursprungliga rum i närheten. Det har, oaktadt trägna efterspaningar, ännu icke kunnat finnas. Äfven i brofästena är sökt, men förgäfves.»

Runstenen ligger vid en väg över gårdet norr om Smedsta, på den egendomens mark, som heter Smedsta backe och är ganska långt från Smedsta gård, vida närmare Smedsta Västergård.

Ämnet är ljus gråsten, höjden 1,22 m, bredden nedtill 70 cm, i toppen tangerande övre slingan 40 cm, tjockleken i brottet 30 cm.

Stenen saknar kors. Det ser ut, som om spår av ett sådant finnes under slingans topp men dessa äro ytterst osäkra.

Att 2 är **p**, har redan Boije påpekat. Om 6 **r** gäller, vad Boije anmärker, att bistaven är något grund, men att 6 är **r**, är säkert. Av 7 **t** är stavens spets borta, men bistavarna synas på ömse sidor. 8 kan jag liksom Boije blott läsa som **i** med staven något krökt nedtill, och därefter följer punkt. Boije har riktigt läst 9—12 **riti** och 17—21 **pensa**. I 22—26 **aftir** äger Dybecks uppfattning av 23 som ett **f** med korta bistavar stöd i ristningen; den nedre bistaven, som är tydligast, utgår 1 cm nedifrån och är 3 cm lång, den övre 3 cm nedifrån och torde vara 3,5 cm lång. I 27—32 **purfas** är nedre strecket på 29 **r** draget långt åt höger, 32 **s** har mycket kort mellanstreck.

Inskriften är följande:

-upmunr ti : riti : stin : pensa : aftir : purfas : fu-
 5 10 15 20 25 30

1—6 är uppenbarligen namnet Gudmund, 27—32 Torfast med en runa avglömd i vartdera. 7—8 **ti** har antagligen avsetts att jämte 6 **r** beteckna pret. *rætti*, som dock rättats till 9—12 **riti**, 33—34 **fu-** utfyller Dybeck till **fu**[pur], vilket sannolikt är riktigt; möjligt vore ock **fu**[stra], jfr Sö. 97 Jäder.

Översättning: Gudmund reste denna sten efter Torfast, (sin) fader.